

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2097/2020
02.06.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Бранислав Секуловић, адвокат из ..., против тужених Града Шапца, кога заступа Градско правобранилаштво града Шапца и Републике Србије, Министарство грађевинарства и урбанизма Београд, кога заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Ваљеву, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3385/19 од 23.01.2020. године, у седници одржаној 02.06.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3385/19 од 23.01.2020. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Шапцу П 64/2015 од 13.02.2019. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се тужени обавезу да му на име накнаде штете учињене незаконитим пропустима у раду органа тужених солидарно исплате на име прибављања потребне документације за урбанистичку дозволу у априлу – мају 2004. године износ од 30.000 евра са законском затезном каматом од 29.12.2015. године до исплате све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, на име претрпљене штете у виду измакле зараде (капиталне добити) за објекат бензинске станице у износу од 1.071.837 евра са законском затезном каматом од 29.12.2015. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате и на име претрпљене штете у виду измакле зараде (капиталне добити) за објекат тржни центар у износу од 373.109 евра са законском затезном каматом од 29.12.2015. године до исплате, а све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, као неоснован. Ставом другим изреке одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 1.563.100,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке обавезан је тужилац да првотуженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.138.900,00 динара док је преко овог износа за износ од још 186.600,00 динара захтев првотуженог за накнаду парничних трошкова одбијен као неоснован. Ставом четвртим изреке обавезан је тужилац да друготуженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 156.600,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 3385/19 од 23.01.2020. године, жалба тужиоца је делимично усвојена а делимично одбијена и првостепена пресуда потврђена у делу одлуке о тужбеном захтеву и делу одлуке о трошковима поступка у односу на тужену Републику Србију, док је преиначена у делу одлуке о трошковима поступка у односу на тужени Град Шабац, тако што је тужилац обавезан да туженом Граду Шапцу на име накнаде трошкова поступка исплати износ од 949.160,00 динара. Захтеви тужиоца и тужене Републике Србије за накнаду трошкова другостепеног поступка су одбијени.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени су поднели одговоре на ревизију са предлогом да се одбије.

Врховни касациони суд је испитао побјану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Служени гласник РС“ број 72/11 ... 55/14) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је 07.07.2003. године поднео захтев за издавање Акта о урбанистичким условима за изградњу пословног комплекса и бензинске пумпе на кп бр .../... КО ..., који акт је издат 21.11.2003. године. Међутим, решењем Одељења за урбанизам од 04.05.2004. године тај акт је поништен, након чега је тужилац уложио жалбу која је одбијена решењем Министарства за капиталне инвестиције од 02.08.2004. године. Тужилац је поднео тужбу Управном суду која је уважена и поништено наведено решење. У међувремену до добијања грађевинске дозволе, поводом захтева тужиоца, вођено је више поступака и дана 28.05.2011. године Одељење за урбанизам је издало локацијску дозволу за изградњу пословног комплекса, а решењем од 03.04.2015. године (правноснажно 13.04.2015. године) издата је грађевинска дозвола за изградњу пословног комплекса – бензинске пумпе, уз констатацију да су локацијска дозвола од 28.05.2011. године и главни пројекти из тог решења саставни део грађевинске дозволе. По том решењу тужилац је био дужан да у року од 2 године започне са изградњом објекта. Тужилац је 31.03.2015. године продао део парцеле и то део који је био предвиђен за изградњу тржног центра, док је у власништву тужиоца остао део парцеле предвиђен за изградњу бензинске пумпе. Вештачењем је утврђена разлика између тржишне и грађевинске вредности бензинске пумпе и тржног центра које је тужилац имао намеру да изгради.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да о захтеву тужиоца као инвеститора није одлучено у прописаном року јер је локацијска дозвола којом је оснажен Акт о урбанистичко техничким условима донета по протеку скоро 9 година од подношења захтева и на основу које је тужилац добио грађевинску дозволу 03.04.2015. године, у чему се огледа незаконит рад државног органа. Међутим, тужбени захтев је одбијен као неоснован јер тужилац није доказао штету коју тражи у висини од 30.000 евра на име трошкова прибављања пројектне документације, а штета

у виду измакле користи (капиталне добити) која представља разлику између тржишне и грађевинске вредности бензинске пумпе није штета коју тужилац трпи јер је у могућности да исту изгради и отуђи, те да оствари капиталну добит, а својом кривоцом трпи штету због измакле добити (капиталне добити) у висини разлике између тржишне и грађевинске вредности тржног центра будући да је део парцеле намењен за изградњу тржног центра продао.

Другостепени суд је за одбијање тужбеног захтева дао делом другачије разлоге, налазећи да чињеница дугог трајања поступка издавања грађевинске дозволе, сама по себи не води закључку о основу одговорности тужених за евентуалну штету. Тужилац није доказао да је дужина трајања поступка последица несавесног поступања органа тужених у вршењу законских овлашћења или злоупотребе или прекорачења тих овлашћења, а евентуални пропусти органа у примени правне норме или њеног погрешног тумачења нису основ за закључак о незаконитом и неправилном раду органа тужених, нити се њихове одлуке могу окарактерисати као незаконите. Другостепени суд је прихватио становиште првостепеног суда да тужилац није доказао висину штете коју потражује на име трошкова за прибављање потребне документације поводом издавања дозволе, односно да је тим поводом имао непотребне трошкове као инвеститор, док штета коју тражи на име измакле добити у висини разлике између грађевинске вредности бензинске станице и тржног центра и њихове тржишне вредности, представља вредност коју тужилац није спречен да оствари изградњом објекта за чију је изградњу добио грађевинску дозволу.

По оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право одбијајући тужбени захтев за накнаду штете.

Свако има право на накнаду материјалне или нематеријалне штете коју му незаконитим или неправилним радом проузрокује државни орган, ималац јавног овлашћења, орган аутономне покрајине или орган јединице локалне самоуправе по члану 35. став 2. Устава Републике Србије. Према одредби члана 172. став 1. Закона о облигационим односима (ЗОО), правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција. Свака незаконитост или неправилност која је за последицу имала поништење одлуке органа управе у управном поступку или управном спору, нема за последицу накнаду штете. Повреда закона (подзаконског или општег акта) мора да буде тако очигледна и јасна да представља узрок штете (узрочна веза је нужан и неопходан услов за проузроковање штете). За погрешно тумачење правних аката (законских и подзаконских) по правилу се не одговара, осим ако у погледу неког правног питања постоји устаљена, доследна и у тумачењу непроменљива вишегодишња правна пракса. Зато је супротно наводима ревизије, правилно становиште другостепеног суда да пресуде Управног суда којима су поништена оспорена решења, саме по себи нису основ одговорности тужених за штету због незаконитог или неправилног рада органа у смислу наведених законских одредаба.

Имајући у виду да је тужилац добио грађевинску дозволу, те да су на тај начин створени услови да изгради планиране објекте и оствари добит у виду разлике између њихове грађевинске и тржишне вредности (капитална добит), неосновани су наводи

ревизије да је та штета последица поступања органа тужених јер не постоји узрочно-последична веза у конкретном случају што је неопходан услов проузроковања штете. Чињенице у вези трајања управног поступка у одређеном временском периоду, саме по себи нису основ одговорности тужених за овај облик штете у смислу члана 189. став 3. ЗОО. Наведеном одредбом прописано је да се при оцени висине измакле користи узима у обзир добитак који се могао основано очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије је остварење спречено штетниковом радњом или пропуштањем. Тужилац је добио грађевинску дозволу, па му право на изградњу а затим продају изграђених објеката није ускраћено, при чему је у поступку утврђено да је вредност планираних објеката изражена у еврима идентична и у 2007. години и у време вештачења. Следом наведеног, правилно су нижестепени судови поступили када су одбили тужбени захтев за накнаду штете, па су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић